

Beknopt verslag van de raadsvergadering van 2 juli 2024

Aanwezig de raadsleden:

Fractie Beekdaelen Lokaal

Dhr. H. van de Laar, dhr. H. Geurten, mevr. A. Goossens-Souren, dhr. S. Janssen, dhr. B. Kannegieter, dhr. F. Pluijmaekers

Fractie Vernieuwingsgroep

Dhr. H. Schaffrath, dhr. J. Marissen, dhr. J. Pieper, mevr. J. Quadvlieg-van Dam, dhr. H. Raes

Fractie CDA

Dhr. T. Schevers, dhr. H. Franssen, dhr. J. Kevers, dhr. R. Zeijen

Fractie GroenLinks

Mevr. C. Debets, mevr. Y. Dreessen en mevr. S. Voncken-Dieteren

Fractie VVD

Dhr. M. Sturmans, dhr. L. Pansters

Fractie Kollée-Rijkx

Dhr. L. Rijkx, dhr. T. Kollée

Fractie D66

Dhr. R. Swelsen

Fractie PvdA

Dhr. L. Kockelkoren

Afwezig de raadsleden:

dhr. J. Timmermans (CDA)

Voorzitter:

dhr. E. Geurts

Griffier:

mevr. B. van der Wijst-Triepels

Wethouders:

dhr. H. Reijnders, dhr. L. de Koster, dhr. J. Hermans en dhr. P. Janssen

1. Opening

De voorzitter opent om 16.00 uur de vergadering van de gemeenteraad van Beekdaelen.

2. Vaststelling agenda

De agenda wordt vastgesteld, met dien verstande dat het interpellatieverzoek van D66 inzake AWACS wordt gehonoreerd en als eerste besproken wordt.

2.1 Interpellatiedebat D66 inzake Awacs

De raad besluit om dit onderwerp achter gesloten deuren te bespreken. Er is een separaat verslag opgesteld.

3. Vaststellen besluitenlijst raadsvergadering 11 juni 2024

De besluitenlijst wordt ongewijzigd vastgesteld.

4. Voorstel inzake jaarstukken 2023

De voorzitter van de auditcommissie geeft een terugkoppeling van het gesprek met de accountant en de portefeuillehouder en adviseert de raad om de jaarrekening vast te stellen en het college decharge te verlenen voor het gevoerde beleid.

Fractie Vernieuwingsgroep geeft aan dat het jaar 2023 met een positief resultaat is afgesloten. Resultaat en begroting liggen dicht bij elkaar dan in eerdere jaren het geval was. Dit wordt mede veroorzaakt door het voordeel op de opvang van Oekraïners. Men kan instemmen met het voorstel.

Fractie PvdA brengt in dat er in de basis een goed financieel verslag voor ligt. De financiële plus wordt gerealiseerd door een onttrekking uit de reserves. Per saldo is er dus een verlies geleden. Spreker vraagt het college om de belangrijkste bevindingen uit het accountsrapport te omarmen en hiermee aan de slag te gaan.

Fractie CDA ziet een sluitende jaarrekening, maar dit was ook de verwachting. Er ligt een link met de kadernota v.w.b. zaken waarop men zou willen bezuinigen zoals bijvoorbeeld groenonderhoud en beheer. Opgeroepen wordt om de raad mee te blijven nemen in de voortgang van masterplan Schinveld. Er worden een aantal aandachtspunten in het accountantsverslag benoemd en spreker vraagt het college om hier rekening mee te houden.

Fractie VVD merkt op dat de stukken pas laat beschikbaar kwamen en men niet in de gelegenheid is geweest om deze te bespreken. De fractie heeft geen standpunt kunnen innemen en kon de inhoud onvoldoende laten doordringen. Men zou dit onderwerp in de toekomst bij voorkeur eerder willen bespreken.

Fractie Kollée-Rijkx kan instemmen met de voorliggende jaarstukken.

Wethouder Janssen merkt op dat de in de jaarstukken opgenomen kredieten allemaal door de raad zijn gevoteerd.

De voorzitter van de auditcommissie wijst erop dat de jaarstukken en het accountantsverslag uitgebreid besproken zijn in de auditcommissie en roept de VVD fractie op om iemand in dit gremium af te vaardigen.

De raad gaat zonder hoofdelijke stemming unaniem AKKOORD met het voorstel. Fractie VVD was tijdens de stemming niet aanwezig.

5. Voorstel inzake eerste bestuursrapportage 2024

Fractie Beekdaelen Lokaal stelt een aantal inhoudelijke/technische vragen m.b.t. de extra kosten voor de straatcoaches a.g.v. het niet doorgaan van een subsidie, de hogere aanschafprijs van een bedrijfsauto en de inzet van de gemeentelijke (handhavings)auto's.

Fractie Kollée-Rijkx kan instemmen met het voorstel en de voorgestelde kredietvotingen.

Fractie CDA treft een goed verantwoorde burap aan, zonder echt noemenswaardige aspecten. Enkel de enorme lastenverhoging als het gaat om de loonkosten is een issue waar richting de meerjarenbegroting iets mee moet. De projectenrapportage is goed verantwoord. Er wordt gesteld dat het landschapskader in gereedheid gebracht is en dat het project kan worden afgevoerd van de rapportage. Vraag is wat het vervolg is na dit landschapskader en welke rol de raad daarin speelt. Goed dat inzake Parc de Oirsprong de kwartiermaker stappen zet. Wanneer komt de raad in deze (weer) aan zet. T.a.v. het Middengebied Zuid-Limburg staan vier ontwikkelijnen centraal en de vraag is welke slagen er gemaakt worden binnen die lijnen.

Fractie PvdA brengt in dat burap in de basis weinig bijzonderheden heeft. Wat wel opvalt is dat de mutaties die van negatieve invloed zijn op de begroting meerjarig, danwel structureel zijn en dat positieve mutaties telkens incidenteel zijn. Dit betekent dat de druk op de begroting de komende jaren zorgelijk is, maar dat zal bij de kadernota aan de orde komen.

Fractie Vernieuwingsgroep beschrijft het doel van de bestuursrapportage met een bijstelling van het lopende jaar en voorspellingen richting toekomst. Voor 2025 leidt de financiële situatie nog niet tot grote zorgen, maar voor de jaren 2026 en 2027 is er sprake van een tekort, met name als gevolg van eerder gemaakte keuzes en een aantal autonome ontwikkelingen. Men kan instemmen met de kredietvotingen en spreker gaat nog kort in op het verloop van een aantal projecten.

Fractie D66 bespreekt de realisatie van de Feldbissbreuk; spreker ziet hierin graag een inspanning, maar niet tegen elke prijs. De transformatie van de landbouw wordt niet ter hand genomen met de urgentie die D66 graag zou zien. Gelet op het meerjarenperspectief verwacht spreker van het college voorbeeldgedrag. Kleine financiële vragen zouden binnen de begroting opgevangen moeten worden.

Fractie VVD vindt dat er een keurige financiële en inhoudelijke rapportage voor ligt.

Wethouder Janssen geeft aan dat de raad bij alle projecten gekoppeld aan het landschapskader aan zet is. De opmerking aangaande incidenteel en structureel is correct. T.a.v. de transitie van de landbouw merkt spreker op dat bokashi is ondergebracht bij ASL en dat projecten lopen. Daarnaast gaat hij kort in op de Greendeal, subsidiepotjes voor holle wegen en graften en middelen t.b.v. beheersmaatregelen voor boeren. Ook de gemeente zoekt naar mogelijkheden voor kleinere projecten.

Wethouder Reijnders geeft aan dat het grondbeleid is vastgesteld door de raad. De expertise om een grondprijzenbrief op te stellen is niet in huis en moet daarom ingehuurd worden. Het jaarlijks bijhouden hiervan zal in de toekomst wel uit reguliere budgetten kunnen.

Wethouder Hermans geeft aan dat de aankoop van de auto duurder is uitgevallen, maar dat daarentegen ook de inruil uiteindelijk hoger was dan verwacht.

Wethouder de Koster geeft aan dat de kwartiermaker Parc de Oirsprong met de stakeholders het gesprek voert en de financiële, technische en juridische haalbaarheid in kaart brengt. Nu wordt met inwoners en de buurt gesproken in het kader van burgerparticipatie en vanuit het ondersteunen van de kracht van de samenwerking. Na de zomer zal het college via de reguliere cyclus met het initiatief naar de raad komen.

Burgemeester Geurts is met de Felddissbreuk aan de slag en geeft aan goede hoop te hebben op de verwerving van de grond. E.e.a. is vertraagd als gevolg van personele inzet op projecten zoals de Nuinhofwijk. V.w.b. het gebruik en de inzet van de gemeentelijke (handhavings)auto's merkt hij op dat er sprake is van een zeer efficiënte inzet van BOA's.

Fractie PvdA wil inzake Parc de Oirsprong gezien de financiële situatie een winstwaarschuwing afgeven.

Fractie D66 is tegen de burap en wil daarmee een signaal afgeven dat er zorgvuldiger moet worden omgegaan met budgetten. Het is een opgave aan het college om te zoeken naar mogelijkheden om zaken binnen de bestaande budgetten op te pakken en de begroting sluitend te krijgen.

Burgemeester Geurts merkt op dat er altijd goed op personele lasten gelet wordt. Anderhalf jaar geleden is er extra budget gevraagd om de basis op orde te brengen. Deze gelden bleken niet nodig en worden dus terug gegeven. Het Middengebied is zeer actief bij het organiseren van de structuur voor de regiodeal Zuid-Limburg west en de samenwerking. Na het zomerreces zal hij de raad hierin meenemen.

De raad gaat zonder hoofdelijke stemming AKKOORD met het voorstel. D66 heeft tegen gestemd.

6. Beëdiging voorzitter en plaatsvervangend voorzitter Rekenkamer Limburg Centraal

Mevrouw Silverentand en de heer Sleijpen leggen ten overstaan van de voorzitter en de raad de eed af.

7. Voorstel inzake kadernota 2025

Inbreng GroenLinks:

Wij hebben kennis genomen van deze kadernota 2025. Dank aan de ambtenaren die alles weer weloverwogen geformuleerd hebben in een leesbaar stuk van 36 pagina's. GroenLinks Beekdaelen neemt deze kadernota niet klakkeloos aan. Wij hebben absoluut onze bedenkingen en betreuren het feit dat portefeuillehouder in de commissie aangaf dat hij komend najaar pas komt met aanvullende cijfers en keuzemogelijkheden, op de vragen vanuit commissie bestuur en middelen. Die keuzemogelijkheden hadden vanavond voor moeten liggen. Die aanvullende cijfers ontbreken dus nu, waardoor wij als raad een aantal voorgekauwde maatregelen mogen beoordelen met uitsluitend onderbouwing van cijfers, maar zonder concrete onderbouwing van de consequenties. Wij vragen om een keuze menu met alternatieve, eerlijke en verantwoorde keuzes aangaande inkomsten en uitgaves richting de toekomst van Beekdaelen. Keuzemogelijkheden voor de raad, aangaande het gezonde welzijn van de mens.

Piketpaaltjes slaan we samen voorzitter, maar een plattegrond als leidraad vanuit de portefeuillehouder is dan wel handig lijkt ons. Wat gaan we als gemeente Beekdaelen het komende jaar doen met het gemeentegeld? En zeker: Den Haag gaat de duimschroeven aandraaien richting gemeenten; immers ook wij kunnen geen geld gaan uitgeven wat we niet hebben / krijgen. Op deze dag van het bordes tafereel van onze nieuwe regering in Den Haag, houdt GroenLinks Beekdaelen haar hart vast.

Ons bekruipt een donkerbruin vermoeden dat het landelijk niet heel feestelijk gaat worden, dus moeten we in Beekdaelen zelf de sociale slingers gaan ophangen, om aan te tonen hoe het WEL kan in het belang van alle burgers. Hoe staat de gemeentelijke schatkist ervoor, en wat zijn de prioriteiten in geldbesteding volgens ons college? Voorzitter, en daar wringt de schoen. De sociale taken bungelen ergens achteraan, als we de keuzes van het college bekijken. Het zijn moeilijke keuzes, maar de voorstellen die door het college zijn aangedragen, zijn niet de keuzes van GroenLinks Beekdaelen. Integendeel. Bij GroenLinks Beekdaelen staat de mens centraal!

Voorzitter, GroenLinks Beekdaelen ziet in het najaar graag een keuzepakket, waarbij er:

1. een keuze kan worden gemaakt om te bezuinigen op wegenbouw, infrastructuur en onderhoud óf
2. een keuze kan worden gemaakt tussen het welzijn van de mens.

We zullen ons keuzevoorstel toelichten en vragen het college om hier op te reageren:

Keuzepakket 1: bezuinigingen op wegenbouw, infrastructuur en onderhoud: Het is voor het college de kunst daarbij om voor de komende periode goed te kijken waar OVERDAAD zit. Investerings die echt nodig zijn vanwege bijvoorbeeld veiligheid zijn prima te verantwoorden. Echter daar waar franje gefinancierd gaat worden, vinden wij dat dit nu niet gepast is. Daar moeten we als compleet gemeentebestuur echt alert op zijn.

Keuzepakket 2: Bezuinigingsvoorstellen die het sociale welzijn van al onze inwoners treft, en meer in het bijzonder de mensen die het tóch al niet makkelijk hebben in financieel en / of sociaal opzicht.

GroenLinks Beekdaelen geeft alvast de richting aan het college mee aan de hand van deze voorliggende kadernota.

Voorzitter, het armoedebeleid versoberen in een gemeente die best redelijk rijk is, zou ronduit schandig zijn. Voorzitter, college en collega raadsleden: DIT is wat GroenLinks Beekdaelen betreft het belangrijkste piket paaltje dat we samen moeten slaan. Hier ligt de fatsoenlijke toekomst voor onze inwoners met de nadruk op onze jeugd. In een maatschappij die geborgenheid, veiligheid en bestaansrecht gelijktrekt.

GroenLinks Beekdaelen wil NIET bezuinigen op preventielessen jeugd en veiligheid. Want HOE belangrijk is dit, in deze hyper maatschappij, waarin iedereen langs elkaar doorholt en de fatsoensnormen en waarden lijken te vervagen. Daar waar de poging om politie inzet vanuit Den Haag richting onze regio te vergroten is mislukt, moeten we tactisch gezien inzetten op voorlichting en educatie, zo vroeg en zo duidelijk mogelijk afgestemd op de jeugdige leeftijd. Wij willen niet dat er bekibbeld wordt op de uitvoeringskosten van de participatiewet, want dan gaan er gegarandeerd nog meer mensen in sociaal isolement terecht komen!

En last but not least voorzitter, ons natuurbehoud en het milieu. De natuur, waar we in Beekdaelen zo trots op zijn, dat niet in geld uit te drukken is en dat zorgt voor een groot welzijn. De groene long...mooie zuurstof ader in het middengebied. Halveren van uitvoeringsbudget duurzaamheid staat vermeld als serieuze optie om op te besparen. Los van het feit dat we daar een wettelijke opdracht in hebben, is bezuinigen op al deze gezonde pracht om ons heen, een toekomstige aanslag op de leefomgeving en gezondheid van iedereen. We lezen ook 'beëindigen van samenwerkingsverband WSP voor groenactiviteiten'... en dan? Worden de mensen die begeleid werken op straat gezet? Hier gaat het om de sociale slingers die we dus zelf moeten ophangen, we noemden het al, de eerlijke keuzes die we moeten durven nemen.

Een hele bloeiende economie... ja graag! Maar wat IS dan een bloeiende economie? Verrijzen er dan industriële blokkendozen aan de rand van een dorpje, met de bijbehorende belofte dat dit goed is voor de welvaart en voor woningbouw die erbij beloofd wordt? Daar trappen wij niet in voorzitter. Hamvraag: van hoeveel blokkendozen op gouden bergen worden wij daadwerkelijk gelukkiger??? Een bloeiende economie heeft alles te maken met weloverwogen keuzes om her en der niet teveel geld uit te geven.

Woningbouw is belangrijk. Los van het feit dat we simpelweg aan de opdracht moeten voldoen, willen we er ook voor zorgen dat iedereen in Beekdaelen een thuis kan vinden. Heel belangrijk om voor 'elk wat wils' woningbouw te verwezenlijken. Dat betekent dat niet alleen de luxere sector gebouwd moet worden, maar zeker ook woningen voor de sociale huur en het middenklasse segment. Wij vinden dat er TE duur gebouwd wordt voor de gewone mens! We vertrouwen de verantwoordelijk wethouder erop, dat hij een goede afweging maakt, en sociaal kritisch is in toewijzingen omtrent fatsoenlijke woningbouw voor iedereen. Over woningbouw gesproken voorzitter: we vinden het erg stil worden in de ontwikkelingen Nuinhofwijk...Er zoemen geluiden rond dat er binnen 5 tot 7 jaar begonnen wordt... dat zal dan een flinke kostenstijging met zich meebrengen. Klopt dit gerucht, zo ja, waarom duurt het allemaal zo ontzettend lang voordat er begonnen wordt?

We moeten het lef hebben om andere keuzes te gaan maken. Tegen het licht houden hoe dingen anders kunnen! Eerlijker en efficiënter, wellicht minder bureaucratie in eigen gelederen? Welzijn en welvaart zijn sterk aan elkaar gekoppeld. Maar een overdaad aan welvaart is verspilling van geldelijke middelen ten koste van welzijn. Daar moeten wij de komende periode goed over nadenken voorzitter. Bij bezuinigingen zullen nooit populaire keuzes worden gemaakt, want burgers steigeren al gauw als het gaat om belastingverhoging. Dat snappen wij best voorzitter, want Nederland is niet mals als het gaat om belasting betalen. Realiteit zal echter zijn, dat het bij verhogen van bijvoorbeeld OZB belasting, stijging van leges of verhogen van afvalstoffenheffing, het zal gaan om enkele euro's per maand per huishouden. Dit zijn voor de gemeente INKOMENS VERHOGENDE MAATREGELEN. Of dat 10% moet zijn, is de vraag? GroenLinks Beekdaelen pleit hiervoor als verbeteringsmaatregel voor de financiële situatie van de gemeente.

Inbreng Beekdaelen Lokaal:

De kadernota 2025 geeft al een inzicht in het meerjaren perspectief tot 2028. En naar het ravijnjaar 2026, waar zoals al vaker aangegeven alle gemeenten van Nederland een sterk verminderde bijdrage krijgen vanuit het rijk. In de Kadernota zijn dan ook al inkomsten-verhogende maatregelen aangegeven en uitgave verminderende maatregelen. Ten aanzien van de inkomstenverhogende maatregelen het volgende:

- In het kostendekkend maken van de afvalstoffen heffing en legeskosten kunnen wij ons vinden.
- De onroerendzaakbelasting extra met 10 % verhogen, bovenop de geïndexeerde verhoging vinden wij een te grote stap. Liever zouden wij dat gefaseerd willen zien, hetgeen ook al in de commissie vergadering is besproken.
- Verhoging van de toeristenbelasting kan onze goedkeuring krijgen. Het is nu nog voldoende tijd om dit met de branche te overleggen.

Al met al is het duidelijk dat we in financieel zwaar weer terecht gaan komen bij ongewijzigd beleid, hetgeen hierboven is aangegeven en verder ook bij uitgave verminderde voorgesteld punten. Door de voorgestelde maatregelen kunnen wij als raad aan de knoppen draaien, keuzes zullen gemaakt moeten worden, ook al zullen die door vele van onze inwoners niet als prettig ervaren worden.

Deze knoppen waaraan wij kunnen draaien behelzen mogelijkheden in de inkomsten verhogende kant als ook in de kostenbesparende kant. Wel vinden wij het belangrijk dat de te nemen maatregelen zo min mogelijk bij die inwoners terecht gaan komen, die het momenteel ook al niet gemakkelijk hebben.

Reactie op enkele voorgestelde punten t.a.v. kostenbesparing:

- Armoede beleid; Wij zien de besparing op het armoede beleid niet als een verstandige denklijn. Buiten dat er veel onduidelijk is wat de impact gaat zijn als er meer mensen in de armoede belanden, denken wij dat dit niet bijdraagt aan een gezonde samenleving of begroting. Kosten die nu worden bespaard, moeten wellicht in de toekomst in veelvoud gemaakt gaan worden om ervoor te zorgen dat deze mensen weer uit de schulden komen. Daarbij komt ook nog dat deze groep dan niet alleen met geldproblemen, maar ook met enorm veel stress wordt belast.

- Mantelzorgcompliment; In een tijd waarin we toe moeten werken naar langer zelfstandig wonen van kwetsbare mensen is het van cruciaal belang om ervoor te zorgen dat de mantelzorgers goed gefaciliteerd worden en de waardering krijgen die ze verdienen. In de commissie is aangegeven dat deze vormen van zorg in de toekomst veel meer vanzelfsprekend horen te worden, dat is voor ons alleen maar een reden om deze belangrijke spil te blijven waarderen. Deze vorm van zorg heeft immers niet alleen een financiële impact, maar bevordert op lange termijn een leefbare en inclusieve samenleving, waaraan iedereen kan blijven deelnemen doordat we oog hebben voor elkaar en voor elkaar blijven zorgen. Graag een reactie van de portefeuillehouder.

Naast de reeds voorgestelde kostenbesparende maatregelen die genoemd worden in het raadsvoorstel, willen wij het college ook verzoeken/te onderzoeken of de volgende mogelijkheden een extra bijdrage kunnen leveren waardoor de begroting meer sluitend gemaakt kan worden.

1. Vertragen IBOR en MJOP. Maar wat heeft dit voor impact.? Het moet niet zo zijn dat wij door deze maatregelen nu besparen, maar over enkele jaren een grote toename van kosten hebben door slechter onderhoud.?
2. Niet meer investeren in accommodaties die binnen een termijn van bv 5/10 jaar niet meer gebruikt gaan worden.
3. Zeer kritisch te kijken naar komende projecten die forse investeringen behoeven en die nog niet gebudgetteerd zijn. Kunnen deze misschien vertraagd/versoberd uitgevoerd/uitgesteld worden.?

Graag een reactie van de portefeuillehouder.

Wat hier niet benoemd is en voor ons zeer zeker van belang, is de extra inkomsten die gegenereerd kunnen worden door extra woningbouw. Beekdaelen heeft een opgave om de komende jaren, 900 woningen te bouwen in de verschillende kernen. De provincie heeft zelfs al gevraagd of wij niet 1200 extra woningen kunnen realiseren. Waardoor er extra onroerend goed belasting binnenkomt. Wel willen wij dan op voorhand een overzicht waar, wat en voor welke categorie gebouwd kan worden. We zullen actief moeten onderzoeken waar er gebouwd kan worden. Wij zijn voorstanders van lintbebouwing en het zgn. een straatje erbij, ook al is dit soms in het groen en/of buitengebied. Wellicht zijn er op dit moment al locaties voor een straatje erbij te onderzoeken. Waarbij wij ook eventueel mogelijkheden zien in het oude Canisius terrein te Schinnen. Dit lijkt ons een passende denklijn om te komen tot de oplossing van een maatschappelijk probleem en ook een sluitende begroting. Graag een reactie van de portefeuillehouder.

Maar los van de woningbouw zien wij ook extra inkomsten die te behalen zijn met uitbreiding van onze bedrijventerreinen de Horsel en de Breinder en evt. de Reuken etc. Wij willen het college dan ook oproepen om actief met projectontwikkelaars om tafel te gaan om deze mogelijkheden te onderzoeken. Maar ook bezien wat - waar gerealiseerd zou kunnen worden, hierbij zeer zeker ook denkend aan de stikstof uitstoot, de natura 2000 gebieden etc. Hier hebben wij dan ook een motie voor gemaakt. Dit zal niet direct invloed hebben op de jaarrekening 2026, maar de jaren later zou wel al extra inkomsten gegenereerd kunnen worden als de raad hiermee akkoord kan gaan door de motie te steunen.

Wij verwachten hiermee toch, afhankelijk van de uitbreiding, een serieus bedrag aan OZB als extra inkomsten te genereren, dit is natuurlijk afhankelijk van het soort bedrijven dat men bouwt. Blokkendozen leveren minder OZB op dat stenen bedrijven. Door deze extra OZB inkomsten hoeven we onze burgers minder zwaar in de portemonnee te treffen. En wij zitten hier als raad toch allemaal door steun van onze burgers en voor onze burgers. Graag een reactie van de portefeuillehouder.

Verder zou onderzocht kunnen worden of het haalbaar en financieel gunstiger is om de parkeerplaatsen die nodig gaan worden bij het nieuwe gemeentehuis, niet in het centrum van Nuth te realiseren maar het aantal parkeerplaatsen bij het huidige kerkhof te Nuth uit te breiden. Graag een reactie.

Tot slot. Bij de uitgave verminderende maatregelen zijn maatregelen die vele partijen in deze raad tegen de borst stuiten, zoals o.a. het voorstel om geen kerstbomen meer te plaatsen in de kernen. Maar het college heeft hier een opsomming van maatregelen aangegeven, waarop bezuinigd kan worden cq. meer inkomsten te genereren om de raad hierin een inzicht te geven. Maar vele van de inkomstenverhogende maatregelen en uitgave verminderende maatregelen treffen de burger hard.

Daarom hebben meerdere partijen in deze raad dan ook een amendement voorbereid om de inkomsten verhogende maatregelen en de uitgave verminderende maatregelen "ter kennisgeving aan te nemen" en hierop bij de begrotingsvergadering in november op terug te komen. De portefeuillehouder heeft in de commissievergadering aangegeven dat, indien dit amendement wordt aangenomen, om in augustus/september met afgevaardigden van raadsfracties in gesprek te gaan over de voorgestelde maatregelen in het raadsvoorstel en evt andere aanvullende plannen, ten einde de jaarrekening meer sluitend te krijgen. Dus wij zijn nog uitgebreid als raad aan zet om zoals al eerder aangegeven, als raad aan de knoppen te draaien voor een sluitende begroting.

Inbreng VVD:

Beekdaelen, wie zou er nou niet willen wonen? Dit was enkele jaren geleden de slogan waarmee we onze prachtige gemeente op de kaart wilden zetten maar als ik naar de kadernota kijk die nu voorligt bekruipt me het gevoel dat we deze slogan snel moeten veranderen in Beekdaelen, wie wil er nog wonen? Voorzitter voor ons ligt een kadernota die ingegeven wordt door de realiteit van vandaag, de spreekwoordelijke zeven vette jaren zijn voorbij en ons wachten enkele magere jaren waarin de financiële bijdragen die we vanuit het rijk krijgen behoorlijk afnemen terwijl het takenpakket en de verantwoordelijkheden van de gemeente alsmaar toenemen. Er moet dus bezuinigd worden. Voorzitter, waarom dan deze kritische opening? Dat zal ik u zeggen. Die wordt vooral ingegeven door de eenzijdige wijze waarop in deze kadernota voorstellen worden gedaan om te bezuinigen en de meerjarenbegroting sluitend te krijgen. In deze kadernota wordt de rekening eenzijdig en vrijwel zonder uitzondering gelegd bij de inwoners van Beekdaelen. We verhogen de lasten voor de inwoners substantieel en onze inwoners krijgen er minder voor terug.

Wat we niet doen is naar de eigen organisatie kijken en bedenken wat we daar kunnen doen om kosten te besparen of inkomsten te genereren. Dat stuit de VVD tegen de borst. De VVD-fractie kan dan ook niet instemmen met de kadernota die thans voorligt. Dat is ook de reden dat we samen met het merendeel van deze Raad een amendement hebben ingediend waarin we aangeven dat we deze kadernota enkel voor kennisgeving aannemen. Er zijn wat de VVD-fractie betreft meer knoppen waaraan kan worden gedraaid en de VVD is dan ook blij met de toezegging van wethouder Janssen tijdens de commissievergadering dat hij graag suggesties van de Raad ontvangt zodat hij eind augustus samen met de Raad opnieuw gaat kijken welke maatregelen er getroffen moeten worden om de meerjarenbegroting sluitend te krijgen.

Voorzitter wat de VVD-fractie betreft past ons de komende jaren bescheidenheid, durf en ondernemerschap. Bescheidenheid in de projecten die we willen uitvoeren, durf om vervelende keuzes te maken en ondernemerschap om de inkomsten voor de gemeente Beekdaelen te vergroten. Aan de hand van deze drie termen wil de VVD het college een aantal kaders en denkrichtingen meegeven om het toekomstige financiële plaatje van de gemeente Beekdaelen iets rooskleuriger te maken. De VVD-fractie (ook al in het Nuthse tijdperk) is er al jarenlange groot voorstander van de huidige industrieterreinen verder te ontwikkelen en uit te breiden. Concreet verzoekt de VVD het college actief mee te werken aan het vergroten van het industrieterrein de Horsel waar nog een kleine 40 hectare ontgonnen kan worden. Een klein onderzoek leert dat daar effectief een kleine 24 hectare daadwerkelijk bebouwd kan worden met structureel enkele tonnen OZB-inkomsten voor onze gemeente. Zoek de samenwerking met projectontwikkelaars en help al dan niet in een publieke/private samenwerking mee aan de verdere ontwikkeling van dit bedrijventerrein. Denk daarbij aan kansen en mogelijkheden en niet in beperkingen en opereer pro-actief, simpelweg gezegd, ga de boer op en zoek projectontwikkelaars die hiermee aan de slag willen. Dit geldt ook voor het bedrijventerrein Rode Beek en de Breinder in Schinnen. Vanwege hun ideale ligging en goede ontsluiting dienen zich hier kansen aan. Meld deze ontwikkelingen aan als project bij het ontwikkelen van de economische structuurvisie van Parkstad zodat we daar mee kunnen profiteren van subsidies en bijdragen vanuit de provincie of het rijk.

Ook is de VVD groot voorstander van "een straatje erbij in elke kern". Bouwen is investeren in de gemeente en in de gemeenschappen. Naast inkomsten die meer woningen genereren wordt met de komst van nieuwe inwoners ook de leefbaarheid versterkt. Moet dan elke pleintje of groenstrook in onze kernen vol worden gebouwd? Nee nadrukkelijk niet. De VVD roept het college en de coalitiepartners op bouwen aan de rand van de kernen of in het buitengebied mogelijk te maken. (voetbalvelden in Doenrade, Staalconstructie Schinveld) Durf het in beton gegoten coalitieakkoord op dit punt los te laten en stap over je schaduw heen. Ik ben dan ook aangenaam verrast met de reactie van wethouder Reijnders in dagblad de Limburger van vanochtend. Fijn dat hij dit ook zo ziet. Nu de coalitiepartijen nog zou ik zeggen en gelukkig herinner ik me de hoopgevende uitspraken hierover van de heer Schevers nog tijdens de commissievergadering. Ook dat biedt wat ons betreft perspectief. *Daarom dient de VVD-fractie een motie in die u in Ibabs aantreft en die het college oproept de mogelijkheden voor woningbouw aan de randen van de kernen te onderzoeken. Ik hoor graag in de tweede termijn hoe de andere fracties hierover denken.

Voorzitter bescheidenheid past ons in de projecten en de ambities die we de komende willen uitvoeren of waarmaken. Ik vraag het college en deze raad kritisch te kijken naar de omvang, de kosten en de noodzakelijkheid van onze voorgenomen projecten. Denk hierbij aan de nog te ontwikkelen gemeenschapsvoorzieningen, de onderwijshuisvesting, *(moet er gelet op de verbouwingen en de investeringen in de voorbije jaren echt een nieuwe school komen in Nuth?)* en ons nieuwe gemeentehuis. *Kun je nog aan de burger uitleggen dat we een dergelijke investering doen terwijl we de lasten voor onze inwoners sterk verhogen en de financiële middelen feitelijk ontbreken, wij snappen de rekensom maar onze inwoners niet?*

De voorkeursvariant van de VVD-fractie is altijd verbouw van de twee bestaande gemeentehuizen geweest maar daar was in deze raad geen draagvlak voor. Wellicht dat financiële motieven hier verandering in kunnen brengen.

Voorzitter, in de kadernota die thans voorligt wordt naar het oordeel van de VVD niet of nauwelijks gekeken naar de eigen organisatie en de mogelijkheden daar besparingen te vinden. Met heel veel pijn en moeite wordt er in 2028 ruimte gevonden om 2 formatieplekken te schrappen als gevolg van ontwikkelingen van papier naar digitaal.

Van alle gemeenschappelijke regelingen waaraan we delen vragen we een efficiëncyslag die in 2025 minstens 5% aan kostenbesparing moet opleveren. En we vergeten daarbij kritisch te kijken naar onze eigen organisatie.

Wat de VVD-fractie betreft neemt u een taakstellende bezuiniging op van dezelfde 5% van de personeelslasten of andere uitvoeringskosten voor de gemeente Beekdaelen in het jaar 2028. U heeft dan een redelijke termijn dit via gefaseerde afbouw te realiseren.

Uit de beantwoording van onze vragen blijkt dat er op dit moment 26 personen via externe inhuur op de loonlijst staan van de gemeente Beekdaelen. Dit kostte de gemeente in 2023 op jaarbasis 1 miljoen vijftigduizend euro. We weten allemaal dat externe inhuur vele malen duurder is dan mensen in dienst nemen. Voorzitter, ik snap dat je niet per direct of op korte termijn afscheid van kunt nemen van externen omdat de deskundigheid in het huis ontbreekt of gemaakte afspraken en contracten gerespecteerd moeten worden. De VVD stelt voor de externe inhuur de komende jaren af te bouwen en in 2028 tot een absoluut minimum te beperken.

Inbreng Vernieuwingsgroep:

De gemeente Beekdaelen komt door de op handen zijnde bezuinigingen vanuit het Rijk in de komende jaren zwaar onder druk. Er komen vanuit Den Haag miljarden minder naar het Gemeentefonds, waaruit de gemeenten betaald worden om onder meer hun opgelegde wettelijke 'medebewindstaken' uit te voeren. Onze gemeente is voor meer dan de helft afhankelijk van deze inkomsten. Als daar minder geld voor is, leidt dat tot een structureel tekort in onze gemeentelijke financiën. Vanaf 2026 zal Beekdaelen hierdoor jaarlijks ongeveer € 3 miljoen structureel minder ontvangen. De noodzakelijke bezuinigingen zullen een direct effect hebben op onze dienstverlening en het uitvoeren van de kerntaken van de gemeente, maar ook voor het realiseren van onze visie. We moeten ons daarom goed voorbereiden op deze financiële uitdagingen en niet overhaast te werk gaan. Er wordt met deze kadernota gewerkt aan plannen en ideeën om binnen de financiële kaders te blijven om zo de essentiële gemeentetaken te kunnen blijven uitvoeren. Belangrijk is om de impact op onze inwoners zo goed mogelijk in kaart te brengen en bij de begroting pas definitieve besluiten te nemen. Onze inbrengen is onder de veronderstelling dat de bezuinigingen van het rijk doorgaan. Zo niet dan hebben we een geheel andere discussies over bezuinigingen.

De richtingen die in het raadsvoorstel worden aangegeven voor de inkomstenverhogende maatregelen kunnen wij in hoofdlijnen onderschrijven. Wij hadden graag een toezegging van het college om te bekijken om de OZB niet in 1 keer met 10% te verhogen maar deze iets geleidelijker aan te laten stijgen. Bijvoorbeeld met 2 x 5%.

Inzake de toeristenbelasting zijn er afspraken gemaakt met de branche om wijzigingen in de bedragen tijdig te communiceren in verband met het maken van folders. Graag hadden we een toezegging van het college om gezien de rigoreuze verhoging dit in goed overleg met de werkgroep toerisme te bespreken en de belastingverhoging gefaseerd en het liefst pas per 2026 in te laten gaan.

Inzake de uitgaven verlagende maatregelen vragen wij een toezegging aan het college om voor de begroting een aantal punten beter uit te werken en een nadere onderbouwing toe te voegen. Vanavond hoeft dit voor ons nog niet te gebeuren. Neem de tijd en ga er zorgvuldig mee om.

- Inzake het thuisbezorgen van reisdocumenten vragen wij u om te bekijken of dit toch kan doorgaan echter dan wel zodanig dat hier een redelijke eigen bijdrage voor wordt gevraagd.
- Inzake het verlagen van het muziekonderwijs met 10% willen we van de verenigingen horen of dit door hun gedragen kan worden.
- inzake het versoberen van het mantelzorgcompliment en het armoedebelaid daar kunnen wij op dit moment niet mee instemmen. Het raakt de zwaksten in onze samenleving en die zijn o.i. als laatste aan de beurt. U zult dit voor de begroting beter en duidelijker moeten onderbouwen voor ons.
- inzake het beëindigen van het plaatsen van kerstbomen en het beëindigen van de samenwerking met de WSP kunnen wij nu al aangeven dat wij hier niet mee gaan instemmen.
- inzake het toepassen van de UAV kunnen wij instemmen, echter verzoeken wij u wel aandacht te besteden voor de wet kwaliteitsborging voor het bouwen ('Wkb') die op 1 januari 2024 in werking is getreden en hieraan gerelateerd is.
- een heel belangrijk onderdeel van uw voorstellen is de frequentie en de wijze van het groenonderhoud. Wij zouden graag met andere fractiespecialisten en met behulp van ambtelijke ondersteuning hierover in discussie willen gaan de komende maanden. Hier zijn de meeste klachten over terwijl het veel geld kost. Er zijn misschien andere oplossingen mogelijk met een beter effect tegen lagere structurele kosten.

Als VG zien we ook nog andere mogelijkheden die het nader uitzoeken waard zijn. Over een aantal hiervan is ook al door andere fracties gesproken. Wij hoeven hier dan ook vandaag geen antwoorden op maar vragen u om een toezegging om deze goed uit te zoeken en nader uit te werken en te onderbouwen.

- 1 Zoek conform het advies van de VNG in de begroting naar bezuinigingen in de medebewindstaken met name het fysieke domein, jeugdzorg, zorg en veiligheid.
- 2 Kom in de begroting indien mogelijk met een beleidsvoorstel, om een bijdrage in de algemene middelen te vragen als we gaan bouwen op gronden waar het nu bestemmingsplan technisch niet mogelijk is en de grondwaarde aanzienlijke in waarde toeneemt.
- 3 Kom in de begroting met een voorstel inzake een reductie inzake de personele bezetting. Wij vragen van gemeenschappelijke regelingen om 5% te bezuinigen.
- 4 Kom in de begroting met een beleidsvoorstel om kleine reststroken grond rondom woningen te verkopen. Dit levert incidenteel geld op, maar ook structureel omdat het niet meer onderhouden hoeft te worden.
- 5 Kom in de begroting met een voorstel om temporisering door te voeren op diverse onderdelen. Als voorbeeld: de grootste post "toekomstige ontwikkelingen" is *Meerjarig onderhoudsplan gebouwen duurzaamheid* (700.000 euro per jaar).
- 6 Kom met een overzicht en een plan waar we op gemeentelijk gronden kunnen gaan bouwen. Als voorbeeld noemen we de sportcomplexen in Jabeek en Doenrade. Maar ook het tenniscomplex in Nuth en de school in Bingelrade.
- 7 Kom met een onderbouwing inzake het noodzakelijke budget voor strategische grondaankopen. Er is nu 500.000 euro voor opgenomen. De vraag is of dit realistisch is en of dit misschien uiteindelijk ook gelden genereert.
- 8 Kunt u een casus uitwerken als de raad ervoor zou kiezen om 10 windmolens te plaatsen voor windmolens waarbij de opbrengsten geheel ten goede komen van onze burgers of waardoor de ozb drastisch verlaagd kan worden. Dit ongeacht de locatie, het gaat om in kaart te brengen welke financiële gevolgen dit zou kunnen hebben voor de begroting en dus voor onze inwoners.

- 9 Kom met een onderzoek naar technische vormen van verbetering van de begroting zoals: verhoging stelpost onderuitputting BTW-fonds, meer inzet vrij aanwendbaar deel van de reserves en verhogen rentevoordelen doordat projecten vertragen.

Voorzitter afsluitend verwachten wij in het najaar een begroting waarin u als college alle gedane voorstellen van alle fracties nader uitwerkt en in kaart brengt. U mag bij de begroting een eerste voorzet geven welke uw voorkeuren hebben maar laat ook voldoende keuzes over voor deze raad. Voor de Vernieuwingsgroep blijft het buitengebied vooralsnog "heilig". We zijn wel bereid om in enkele uitzonderlijke gevallen aan de randen van het buitengebied hierover een heroverweging te maken.

Inbreng fractie Kollée-Rijkx:

Voor ons ligt de kadernota voor 2025 en het meerjarig perspectief tot en met 2028. Vorig jaar zeiden wij nog bij de begroting dat wij bijna een droom gemeente zijn zo goed stonden we ervoor, maar het lijkt dat ons sprookje ten einde loopt. Laten wij beginnen om dank en waardering uit te spreken aan het college, de portefeuillehouder de heer Janssen en alle ambtenaren voor het vele werk dat aan deze kadernota is besteed. Toch moeten wij eerlijk bekennen dat wij wel twee keer het raadsvoorstel hebben gelezen, daar wij onze ogen niet konden geloven bij de inkomstenverhogende en uitgaven verlagende maatregelen. Nu begrijpen wij heel goed dat de overheid steeds minder bijdraagt, maar dat is ook geen echte verrassing, wij roepen immers al een aantal jaren dat wij en ook andere gemeenten op een ravijn aflopen in 2026. Hadden wij met z'n allen dan niet veel eerder op de rem moeten gaan staan of hebben wij niet in de gaten gehad dat de remleidingen waren doorgesneden. Hebben verschillende partijen uit de oppositie niet al eerder gewaarschuwd dat we wel erg voortvarend geld uit aan het geven zijn en dat dit niet houdbaar is op termijn. Wij willen niet wijzen maar om de begroting sluitend proberen te maken over de rugen van onze burgers vinden wij absoluut onacceptabel.

Als we het dan gaan hebben over een verhoging van een onroerend zaakbelasting, verlagen van budget voor muziekonderwijs, versoberen van armoede beleid, beëindiging plaatsen van kerstbomen e.d. dan vinden wij dat we echt doorschieten en zeer beschamend. Nu is al in de commissie voorgesteld om de maatregelen ter kennisgeving aan te nemen en dat wij voor de begroting naar de voorstellen zullen kijken en heroverwegen wat er wellicht nog meer of anders kan.

De eerlijkheid gebied ons om toch op te merken dat dit niet van daadkracht getuigt, wij hadden immers gehoopt dat wij dan nu al andere voorstellen hadden gehad. Had dan al een sessie voor deze kadernota hier aan gewijd. Wij willen toch een poging wagen om een opsomming te maken van mogelijke bezuinigingen die naar onze mening nogmaals tegen het daglicht gehouden moeten worden als de nood zo hoog is als deze nu geschetst wordt in deze kadernota.

- Loop alle contracten nog eens door of deze wel noodzakelijk zijn en houd de voorwaarden tegen het licht, kan het ook een tandje minder.
- Vraag afdelingen om mee te denken over bezuinigingen, afdelingen hebben daar dikwijls goede ideeën over.
- Kijk eens naar alle inhuur is dit noodzakelijk? Volgens ons zijn er heel veel kwaliteiten die wij ook zelf in huis hebben.
- Loop alle projecten door en laten wij ons afvragen of deze dan nog wel door moeten gaan? Wij zouden er zo een aantal kunnen noemen die stopgezet kunnen worden. M.a.w. moeten wij niet terugkomen op eerder genomen besluiten die deze raad genomen heeft en die leiden tot een structurele jaarlijkse verhoging.

- Wij vinden ook dat er gekeken moet worden naar het aantal FTE's en ja wij begrijpen dat deze mensen hun uiterste best doen en dat het hard nodig is, maar in deze situatie zullen wij hier toch kritisch naar moeten kijken en natuurlijk hebben wij veel respect voor eenieder die hier werkt en het vele werk dat ze doen.
- Als we over het mantelzorgcompliment willen spreken dan moeten wij ook stoppen met de kerstcadeaus voor ons en eenieder die hier werkt.
- Zijn alle energetische maatregelen optimaal ingericht in onze gebouwen?
- Hebben wij ook geen maatregelen te nemen in lijn met het RUD als er een terugverdientijd is van 5 jaar?
- Werken wij optimaal thuis? Maken wij ook na corona nog optimaal gebruik van teams?
- Moeten wij niet kijken dat de industrieterreinen optimaal benut kunnen worden?
- In hoeverre kunnen wij onze IBOR maatregelen temporiseren.

Voorzitter wij kunnen nog wel even doorgaan maar voor nu vinden wij dit even voldoende, wij zijn benieuwd waar dit alles toe zal leiden. Een opmerking n.a.v. een vraag in de commissie of wij uiteindelijk niet onder preventief financieel toezicht zullen komen of dat wij een artikel 12 gemeente zullen worden. Het antwoord was dat wij in 2025 nog niet in de rode cijfers komen, maar dan moet er ook bij gezegd worden, mits wij geen uitvoer geven aan toekomstige ontwikkelingen, lees meerjarig onderhoudsplan gebouwen in het kader van duurzaamheid. Als we dan toch in de rode cijfers komen moeten wij sowieso zeer kritisch zijn over toekomstige ontwikkelingen.

Voorzitter wij hebben een aantal amendementen ingediend waarvan wij denken dat dit groeperingen betreft die het al zwaar genoeg hebben: onze burgers, onze toeristensector die net uit een diep dal probeert te krabbelen, het muziekonderwijs wetende dat fanfare en harmonieën het al zwaar genoeg hebben evenals de korpsen van de schutterijen, mensen die al in armoede leven en dan stoppen met kerstbomen op een moment dat mensen zoeken naar wat lichtpuntjes. In de tweede termijn zullen wij deze amendementen indien nodig nader toelichten.

Tot slot een vraag kunnen wij de samenwerking met WSP wel stoppen, enerzijds gaat dit denken wij kostenverhogend werken en anderzijds voldoen wij dan waarschijnlijk niet meer aan het percentage arbeidskrachten die afstand hebben tot de arbeidsmarkt. Opnieuw herhalen wij ons statement dat wij al zo dikwijls hebben uitgesproken: plannen moeten integraal worden aangepakt, zodat er evenredigheid is in de te besteden middelen voor alle kernen en niet dat geldt wie het eerst komt wie het eerst maalt.

Voorzitter wij gaan in een tijd komen dat het stopt met Sinterklaas spelen en dat wij ons goed moeten bedenken bij iedere euro die wij uitgeven. Dit is een nieuwe dynamiek voor Beekdaelen laten wij hopen dat wij Beekdaelen samen blijven maken en niet dat wij meer kapot maken dan ons lief is! Ook wij hebben met z'n allen ervoor te zorgen dat de raadsleden in de toekomst ook nog voldoende gelden hebben om te besteden zodat ook zij trots kunnen blijven op ons mooie Beekdaelen.

Inbreng CDA:

We willen de bewoordingen vandaag starten met een dankwoord aan de ambtelijke organisatie. Dank voor de inzet in drukke en hectische tijden, waar ook vanuit onze raad telkens weer veel wordt gevraagd. En dan ook nog een meerjarenbegroting die onze ambities niet volledig kan ondersteunen. Voor ons ligt een kadernota die ons de nodige uitdagingen biedt voor de komende jaren. En we weten dat het grootste deel van de tekortkomingen in de begroting voor de komende jaren te wijten is aan Haags beleid. Echter, het noopt ons ook naar ons zelf te kijken en samen met elkaar te bepalen wat er mogelijk is in besparingen, zonder daar de inwoner direct mee te confronteren middels hogere lasten.

Er zijn door het college een behoorlijk aantal voorstellen gedaan waar wij, zoals aangegeven in het amendement, richting aan willen geven en daarmee dus ter kennisgeving willen aannemen, aangezien we op dit moment nog te weinig duidelijkheid hebben omtrent de begroting 2025 en vooral de jaren daarna, mede gelet het nieuwe kabinet dat net aan de orde is. Wij willen benadrukken dat voor ons de voorgestelde bezuinigingen als het gaat om armoedebeleid niet akkoord zijn. Tevens is het item 'temporiseren' inzake onderhoud en het optimaliseren van onze wegen en de rehabilitatie IBOR, nog niet volledig uitgewerkt, hetgeen voor onze fractie echter wel een cruciaal iets is om te kunnen beïnvloeden voor een positiever financieel uitgangspunt richting de toekomst. Maar daarnaast achten wij het van belang om ook zelf de schouders eronder te zetten en dus meer werk te maken van bouwen (ook in het buitengebied), kijken naar mogelijkheden om onze mooie bedrijventerreinen daar waar mogelijk verder uit te breiden (hetgeen we graag zien terugkomen in een nieuwe visie op economie), de energie coöperatie meer vorm te gaan geven en te bekijken hoe wijzelf daar ook meer revenuen van kunnen plukken (denk ook aan mogelijke plaatsing windmolens) en daarnaast meer te besparen op onze eigen uitgaven en met name ook de kosten voor externe inhuur. Wat ons betreft moet het mogelijk zijn om intern meer te kunnen besparen door meer onderlinge samenwerking binnen de regio én middels de inzet van artificial intelligence en het datagestuurd werken. Zaak om dat nader te laten onderzoeken.

Maar we moeten ook als Raad af en toe tevreden zijn met de huidige staat van zaken, niet alleen maar ambities met dure uitgaven. Dan is het de komende jaren maar iets minder, maar ook in een normaal huishouden kijk je kritisch naar de uitgaven en moet je af en toe de tering naar de nering zetten. Daarom ook het verzoek om de OZB daar waar nodig geleidelijk te laten stijgen en niet in één keer met 10%. Het kostendekkend maken van de leges en afvalstoffenheffing is uiteindelijk ook niet meer dan billijk en ook de toeristenbelasting mag aansluiten bij tarieven die ook de regio gebruikelijk zijn. Als het gaat om de bezuiniging op groenonderhoud, denken we dat we onszelf wellicht in de voet schieten met een verhoging van het aantal klachten en fixi meldingen, dus we moeten daarin niet te snel de keuze maken om onderhoud te verminderen. In de commissie stelden wij al dat we de bezuiniging van 4500,- op kerstbomen enigszins belachelijk maken. Dat moeten we volgens ons niet willen. Laten we met elkaar, Raad en college, de afspraak maken om direct ná het zomerreces te bekijken of de begroting sluitend te krijgen is, rekening houdende met de vandaag aangegeven wensen/bedenkingen. Wij hebben uiteindelijk samen de verantwoordelijkheid om Beekdaelen financieel weer in de zwarte cijfers te krijgen en laten we daarin de inwoner niet té zwaar belasten. Ook daarin is een stuk temporisering essentieel.

Inbreng D66:

het tekort in meerjarenperspectief liet zich aankondigen; ingegeven door eigen en Haags beleid. De verwachting in deze kadernota zouden nog wel eens in negatieve zin bijgesteld moeten worden. Rijk rekenen en verbeteringen in tekorten verwachten is niet reëel. Het is nu de urgentie om om te buigen. Daartoe ziet spreker, in aanvulling op hetgeen door het college is opgenomen, een aantal aanvullende mogelijkheden:

- Accommodaties: financiële basis om de accommodaties op peil te houden is kunstmatig verhoogd door een aantal accommodaties daarbij te betrekken die afgestoten worden. Daar moeten we op terug komen en de basis op het niveau van onderhoud zoals we dat met elkaar hebben afgesproken, maar alleen voor die accommodaties die we duurzaam in stand houden.
- IBOR: wegenonderhoud en investeringen zijn vanwege de omvang technisch niet in een planning weg te zetten en financieel niet haalbaar. Temporiseren, kijken naar het niveau van het onderhoud en richting samenleving is verwachtingenmanagement noodzakelijk en van belang. Denk bijvoorbeeld aan ontwikkelingen rondom het bermonderhoud in de loop der jaren.

- Financieel technische maatregelen: spreker verwacht maximale creativiteit en risicovol ramen voor zover dit binnen de provinciale toezichtskaders is toegestaan.
- Geen ingrepen bij de majeure opgaven zoals onderwijshuisvesting waar de reserve net op peil is gebracht, geen ombuigingen op duurzaamheid (milieu- en energiemaatregelen en opgave in het duurzaam agrarisch natuurlandschap) en niet op veiligheid.

Inbreng PvdA:

Voor ons ligt de kadernota 2025 en volgende jaren. Het door een ieder vaak genoemde ravijnjaar is nu echt in zicht. We moeten bezuinigen en/of de lasten verzwaren. Dat is onvermijdelijk. Helaas, dit college komt met een aantal bezuinigingsvoorstellen op onder andere het armoedebeleid, WSP subsidieregeling vanuit de voormalige gemeente Onderbanken, bezuinigen op muziekonderwijs, versoberen onderhoud terreinmeubilair, bezuinigen op de uitvoeringskosten participatiewet en nog tal van kleine bezuinigen. Daarnaast wil dit college de lasten voor de burgers verzwaren door het kostendekkend maken van de bouwleges en de afvalstoffenheffing. Daarnaast wordt voorgesteld om de OZB met 10% plus de inflatie te verhogen. Tot slot stelt het college voor om onze algemene reserves tijdelijk in te zetten om de begroting sluitend te maken. Zijn wij verrast dat wij de broekriem moeten aanhalen? Ja en nee. De wethouder financiën heeft ons diverse malen gewaarschuwd voor de financiële positie van de gemeente vanaf volgend jaar. Maar wat ons wel opvalt is dat bij de voorgestelde bezuinigingsmaatregelen de projecten buiten schot blijven. Denk bijvoorbeeld aan de peperdure brasserie bij het gemeenschapshuis in Puth, de mogelijke kosten voor het gemeenschapshuis in Sweikhuizen en andere projecten. Veel van deze projecten kwamen uit de koker van de wethouder financiën.

Dit college kijkt ons inziens niet kritisch genoeg naar hun eigen projecten en haalt zelf niet de broekriem aan, maar legt de lasten bij de burgers en ondernemers neer. Een van de uitvoeringsopdrachten van deze coalitie aan het college was om de OZB gelijke tred te laten houden met de inflatie. Graag vernemen wij van de coalitiepartijen waarom zij het college laten afwijken van deze opdracht. Dit vragen wij ons ook af bij de verhoging van de toeristenbelasting. Is het rechtvaardig om in deze tijden van economische onzekerheid de lasten voor burgers te verhogen?

Voorzitter, veel huishoudens hebben te maken met stijgende kosten van levensonderhoud. Is het niet onze taak als gemeente om juist nu lasten te verlichten in plaats van te verzwaren?

Welke alternatieve bezuinigingen zijn overwogen? Zijn er andere manieren om de begroting sluitend te maken zonder de lasten voor burgers te verhogen en te bezuinigen op het sociaal domein?

Bijvoorbeeld door te kijken naar efficiëntere manieren van werken binnen de gemeente zelf? Dat er bezuinigd moet worden is onvermijdelijk, maar de voorgestelde bezuinigingen zijn absoluut niet de onze. Wij roepen het college dan ook op ons als Raad in positie te brengen alvorens deze kadernota vertaald gaat worden naar de begroting van 2025. Neem ons mee en laat ons zien aan welke knoppen wij kunnen draaien om de begroting sluitend te maken. En dan niet door ons een powerpoint te presenteren, maar door enkele sessies waarbij wij nauw betrokken worden bij de mogelijkheden die er zijn om de begroting sluitend te krijgen. Er is door een aantal partijen een amendement ingediend, waarbij wordt voorgesteld om de kadernota enkel ter kennisgeving aan te nemen. Graag vernemen wij van het college hoe zij aankijken tegen dit amendement én hoe het college dit signaal van een groot aantal partijen gaat oppakken richting de uiteindelijke begroting.

Wethouder Janssen geeft aan dat vanuit de fracties voldoende kaders en richtlijnen zijn meegegeven t.b.v. het vervolgproces. Het is zaak om nu de balans te zoeken tussen mens en fysieke omgeving. Het budget t.b.v. preventielessen jeugd en veiligheid betreft een budget dat vrijvalt omdat dit vanaf nu door de scholen zelf opgepakt gaat worden in hun reguliere programma burgerschap. Spreker is trots op de inzet op sociale taken, die deels ook nog bovenwettelijk zijn.

Vanuit de raad is een duidelijk signaal afgegeven dat niet op het armoedebelief bezuinigd mag worden. Dit voorname aandachtspunt vanuit de raad zal zeker in het vervolgproces worden meegenomen. Vanaf 2026 worden de echte problemen verwacht en het temporiseren op grote projecten zonder dat veiligheid in het gedrang komt is daarbij een mogelijkheid. Duidelijke denklijnen t.b.v. keuzes worden in de komende tijd uitgewerkt. Moeilijke en pijnlijke keuzes zijn altijd lastig, maar noodzakelijk. Het is goed om in een open gesprek te zoeken naar balans en zo veel mogelijk steun. In de laatste week augustus/eerste week september hoopt hij met een eerste uitwerking te komen.

Wethouder Reijnders wil opties beken v.w.b. de uitbreiding van woningen en bedrijventerreinen. Hier wordt ook binnen Parkstad over gesproken. De omgevingsverordening van de provincie maakt een ruimere uitbreiding onder voorwaarden mogelijk. Hij wil de mogelijkheden en onmogelijkheden onderzoeken. Op dit moment is nog geen invulling hieraan te geven. Eerst moeten kaders gesteld, zodat ingeval zich een vraag voordoet een plan klaar ligt. Dit traject loopt en zal later ook met de raad gedeeld worden. Een globale inschatting van inkomsten die dit kan genereren wordt voor de begroting beschikbaar gesteld. Woningonderzoek v.w.b. locaties in het buitengebied en aan randen van de dorpen is in gang gezet; mogelijke locaties zijn doorgegeven aan de provincie die hier vervolgens iets van moet vinden. Indien e.e.a. helder is zal dit samen met binnenplanse mogelijkheden aan de raad worden voorgelegd. Beide moties zijn wat dat betreft overbodig. Verkoop van reststukken grond wordt ingeval er een aanvraag wordt gedaan en indien gezien de ondergrondse infrastructuur dit toelaat al gedaan. V.w.b. de Nuinhofwijk is er geen sprake van vertraging en de koers dat per 1 januari wordt gestart is nog steeds geldend. Hij is niet ontevreden over de vorderingen.

Wethouder Hermans gaat in op rehabilitaties en IBOR. Met name bij IBOR is temporiseren mogelijk, waarbij steeds de veiligheid in ogenschouw gehouden moet worden. V.w.b. groenonderhoud wordt samen met de onderaannemers gekeken naar de betekenis van beeldkwaliteit. De overeenkomst loopt tot 2027 en tussentijds zal geëvalueerd worden, waarna hierover van gedachten gewisseld kan worden. In oktober is een volgende sessie inzake energie en de energie coöperatie gepland.

Wethouder de Koster geeft aan dat de raad het armoedebelief heeft benoemd als iets waaraan niet getornd moet worden. Hij is blij met dit signaal. Verlaging van het budget voor muziekonderwijs betreft een onderuitputting en heeft dus geen directe consequenties. V.w.b. WSP is hij eveneens blij met de reactie van de raad en het sociale karakter van de gemeente, al zou formeel gezien stoppen wel tot de mogelijkheden behoren. M.b.t. de opmerking van D66 aangaande het accommodatiebeleid zal er in het uitvoeringsplan kritisch gekeken worden of dit voor de betreffende gebouwen binnen het financieel kader mogelijk is. Inzet daarbij is om de ontmoetingsplekken wel in stand te houden.

Burgemeester Geurts wil m.b.t. de opgave op het gebied van personeel alles kritisch bekijken en realistische voorstellen aan de raad voorleggen, ook v.w.b. de handhavingscapaciteit.

Fractie GroenLinks brengt in dat natuur, klimaat en milieu zaken zijn waar we echt in moeten blijven investeren. De wereld gaat naar de vaantjes als we doen alsof er niks loos is. Het is immers al lang 5 voor 12 geweest. Bescherm onze natuurgebieden en blijf zuinig op het milieu. Wij blijven toch echt drammen hoor! Het moet! Zijn het sombere voorspellingen die op ons afkomen voorzitter? Deels en financieel gezien wordt het zo berekend. Maar laten we wel wezen: we leven in een vrij en een best rijk land. Beekdaelen is een gemeente met heel veel mogelijkheden.

Wij zijn een gemeenteraad met heel veel creativiteit. Voeg daar een welwillend college aan toe en onze eigen vooruitziende blik zal helemaal niet zo somber zijn. De opgave die voorligt is niet makkelijk. Het is een uitdaging om hier chocola van te maken. Chocola die zoet smelt in de mond van ALLE burgers. De keuzes die we gaan maken zullen linksom of rechtsom altijd wel ergens weerstand vinden.

Keuzes voor een fraai Beekdaelen moet onze eerlijke visie zijn! Ons oprecht uiterste best doen is onze missie! Samenwerken loont, laten we als partijen elkaar blijven uitdagen om Beekdaelen fraai mee te geven wat het als prachtige gemeente verdient. Spreker toont begrip voor het stoppen van het schoolproject. De motie inzake bedrijventerreinen is niet wenselijk en kan niet op steun rekenen. Men is geen voorstander van uitbreiding van industrieterreinen om daarmee geld te verdienen. Bereidheid om woningbouw kritisch te bekijken is er, mits aandacht gegeven wordt aan sociale woningbouw en starters. Daarbij wordt wel gewezen op het coalitieprogramma in deze. Spreker kan instemmen met een kostenbesparing op accommodatiebeleid en roept daarnaast op om het gemeentehuis niet te blijven uitstellen. Een stapsgewijze OZB verhoging is bespreekbaar; sociaal welzijn mag niet ondersneeuwen.

Fractie Vernieuwingsgroep zou, met verwijzing naar de motie inzake bedrijventerreinen, eerst conform het coalitieprogramma een eigen lokale economische visie willen opstellen, waarin we zelf bewust keuzes maken over welke soort bedrijvigheid in welk gebied gewenst is. Deze zullen we eerst moeten afwachten en vaststellen. Het uitbreiden van bedrijventerreinen om OZB te genereren mag nooit de belangrijkste doelstelling zijn. Verdozing van het landschap en verdere afgraving in het buitengebied zeer zeker niet. Verder staat in ons landschapskader dat in het beoogde gebied een belangrijke ecologische groenstructuur ligt die wij vooral niet willen aantasten. We zullen met het buitengebied heel zorgvuldig om moeten gaan en daarnaast moeten nog een aantal vragen beantwoord worden zoals; Welke percelen er nog op de bestaande bedrijventerreinen bebouwd kunnen worden en welke gebouwen er op dit moment leeg liggen? Voor welke soort bedrijven zou je dit dan willen doen? Is er wel behoefte aan uitbreiding en dan bedoelen we niet die van projectontwikkelaars want die hebben maar een behoefte en dat is geld verdienen! Afsluitend zijn wij van mening dat alle fracties vandaag richtingen mogen inbrengen dat hoeft voor ons niet in een motie of in de vorm van amenderingen. Het college hoeft alleen maar de toezegging te doen het te onderzoeken en te onderbouwen waarom wel of waarom niet. Dit zodat we bij de begroting ook echt keuzes voorgelegd krijgen en ook kunnen maken.

Fractie VVD zou bij voorkeur geld willen uitgeven aan mensen die het nodig hebben, alvorens veel geld te investeren in verduurzaming en duurzame ambities. De voorstellen mb.t. afvalstoffenheffing en leges kunnen op steun rekenen. Bezuinigen op groenonderhoud door WSP kan niet op steun rekenen; dit betreft een kwetsbare doelgroep. De OZB vormt voor de VVD het sluitstuk en dan niet verder dan de inflatiecorrectie.

Fractie CDA kan v.w.b. de moties leven met de eerdere toezegging van de wethouder. Op armoede wil men niet bezuinigen, muziek is uitgelegd en het is prima om de toeristenbelasting in lijn met de regio te brengen. V.w.b. OZB wil men even afwachten.

Fractie Kollée-Rijkx is teleurgesteld in de reactie van de voorzitter. De amendementen worden ingetrokken.

Fractie D66 gaat kort in op de moties. Het is nooit een no-go voor D66 geweest om te bouwen aan de randen, met name daar waar deze rafelig zijn en waardoor direct een verbetering te realiseren is. Spreker is geschrokken van het lijstje dat aan de provincie gegeven is zonder dat de raad hier iets over heeft kunnen zeggen. De condities en kaders vanuit de raad zijn helemaal niet helder. M.b.t. de motie bedrijventerreinen zou spreker vanuit de behoefte eerst herstructurering van bestaande terreinen bekijken alvorens nieuwe te ontwikkelen. Daarbij wordt ook gewezen op de ligging t.o.v. het Geleenbeekdal en Natura 2000 gebieden en de beleidsmatige wens van de raad om deze gebieden te versterken. Spreker roept op om de groene corridor mee te nemen in de afweging.

Fractie PvdA uit zorgen over de continuïteit van de bestuurbaarheid van de gemeente. Ten tijde van het opstellen van het coalitieprogramma was het ravijnjaar ook al bekend. Nu lijkt er op onderdelen veel afgeweken te worden van het programma en spreker doet de suggestie om dit programma te herijken. Daarnaast is de vraag of aangaande de bedrijventerreinen de projectontwikkelaar al geselecteerd is, gehoord hebbende de inbreng van Beekdaelen Lokaal in de eerste termijn.

Wethouder Reijnders geeft aan dat het niet de intentie is om blokkendozen te bouwen of al af te graven. Nu vindt er eerst onderzoek plaats naar intensivering en lege pekken op de huidige bedrijventerreinen en werkgelegenheid. De groene corridor maakt onderdeel uit van de afweging. Het behoefteonderzoek Parkstad wordt, voor zover voorhanden, verstrekt. Na de reactie van de provincie, n.a.v. het lijstje mogelijke woningbouwlocaties in/aan het buitengebied en randen van de dorpen, komt spreker hiermee terug naar de raad. De provincie is eerst aan zet waar het eigen gronden betreft en om te bezien waar het wel/niet kan. Als bekend is waar mogelijkheden zijn wordt ook de verdeling over de diverse segmenten bekeken. Er is gekozen voor deze routing met eerst inzicht in de reële opties en vervolgens de bespreking in/met de raad.

Fractie Vernieuwingsgroep geeft aan dat het feitelijk zo is dat gezien de financiële noodzaak opties op tafel komen die niet in het coalitieprogramma staan. Als omstandigheden wijzigen is meebewegen soms noodzakelijk.

Gezien de toezegging van de wethouder worden de moties ingetrokken.

Stemming amendement: fracties VG, BL, CDA, VVD, GroenLinks en D66 zijn voor het amendement. Fracties PvdA en Kollée-Rijkx stemmen tegen. Het amendement wordt AANGENOMEN.

De raad gaat zonder hoofdelijke stemming AKKOORD met het geamendeerde voorstel. Fracties PvdA en Kollée-Rijkx hebben tegen gestemd.

8. Vaststellen lijst ingekomen stukken

De lijst van ingekomen stukken wordt vastgesteld.

9. Voorstel inzake toelating en beëdiging mevr. de La Roij en afscheid dhr. H. Franssen

De voorzitter spreekt de heer Franssen toe. Deze ontvangt een koninklijke onderscheiding en een afscheidsbeeldje.

Ook dhr. Schevers en dhr. Franssen spreken een kort woordje.

De voorzitter stelt voor om mevr. Debets en de heren Janssen en Sturmans zitting te laten nemen in de commissie van onderzoek van de geloofsbrief. De raad stemt hiermee in en de voorzitter schorst de vergadering voor de duur van het onderzoek.

Mevr. Debets brengt namens de commissie van onderzoek verslag uit en adviseert de raad tot toelating van mevrouw de La Roij - Christophe als raadslid ter vervanging van dhr. Franssen.

Mevr. de La Roij legt de eed af.

11. Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde sluit de voorzitter de vergadering om 20.50 uur.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de Raad van de gemeente Beekdaelen op 17 september 2024.

De griffier,

De voorzitter,

Mevr. B.W.E. van der Wijst-Triepels

Dhr. ing. E. Geurts

Toezeggingen raadsvergadering 2 juli 2024

Ag. Pt.	Toegezegd door	Toezegging
5. Burap	Burg. Geurts	Zal na de zomer de raad meenemen in de ontwikkelingen rondom Middengebied, Regiodeal(s) Z-L, samenwerking etc.
7. Kadernota	Weth. Reijnders	Uitbreiding van woningen en Bedrijventerreinen: Een globale inschatting van inkomsten die dit kan genereren wordt voor de begroting beschikbaar gesteld.